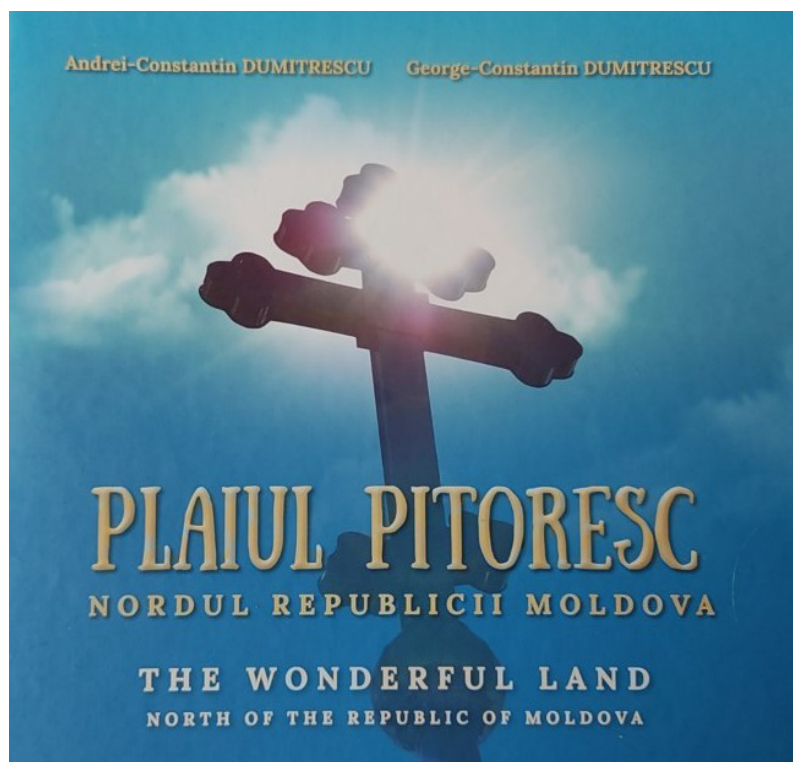

CZU: 94:271.2-774(478)(048)

POPASURI LA 51 DE BISERICI ȘI 13 MĂNĂSTIRI DIN NORDUL REPUBLICII MOLDOVA ÎNTR-O LUCRARE

Andrei-Constantin DUMITRESCU, George-Constantin DUMITRESCU, *Plaiul pitoresc. Nordul Republicii Moldova / The wonderful Land. North of the Republic of Moldova*, Chișinău, Lexon-Prim, 2024, 268 p. ISBN 978-9975-172-98-1.

Lucrarea fraților Andrei-Constantin Dumitrescu și George-Constantin Dumitrescu se înscrie în tipologia lucrărilor de promovare a culturii și spiritualității spațiului pruto-nistean. Este o carte manifest a fixării, contemplării și perpetuării valorilor perene, a unei ansamblu de monumente eclesiastice și muzeistice ce denotă comportamente și mentalități colective.

Așa cum menționează autorii, la baza volumului s-a aflat vorba înțeleaptă a sfântosului și blajinului preot basarabean Nicanor Lemne, cel care a fost nevoit să se refugieze peste Prut de urgia bolșevică și care a dus dorul băștinei, inspirând generații de creștini să-și ancoreze identitatea în frumusețea spațiului nativ. Vorba sfântosului duhovnic, care a trait 101 ani, a inspirat și binecuvântat un pelirinaj metafizic direcționat spre partea de nord a

Republicii Moldova, spațiu care se asociază cu rezistența spirituală. Sau, anume aici a activat neîntrerupt așezământul monahal de la Japca, mănăstirea care a învins „imperiul răului”.

Dintr-o perspectivă istoriografică, dar și a autenticității sursei istorice, lucrarea o includem în perimetrul cunoașterii Basarabiei autentice, direcție promovată cu mult rafinament și cultură istorică de către Nicolae Iorga, istoricul total care a vizitat Basarabia, în scop de documentare în 1905, în timpul ocupației imperiale, și în 1926, după Unirea provinciei românești. Tot Nicolae Iorga avea să prefăteze lucrarea lui Dimitrie Micșunescu „Vizitând mănăstiri basarabene și bucovinene”, apărută în anul 1937. Cunoașterea Basarabiei în perioada interbelică, prima provincie istorică reunită, a constituit o proiecție plenară pentru intelectualitatea românească. Or, această abordare o constatăm perpetuate și în prezent – realitate amplificată și vizibilă la recentul Congres Național al Istoricilor Români desfășurat la Chișinău și Suceava. Or, autorii albumului „Plaiul pitoresc. Nordul Republicii Moldova” continuă o tradiție firească a intelectualității românești ce tinde să redescopere acest spațiu mirific marcat de turnuri istorice.

Alături de popasurile la locașurile sfinte, se întrevăd și cele de la case memoriale, cum ar fi cel de la Pererâta, casa părintească a lui Grigore Vieru.

Cartea a apărut la prestigioasa Editură „Lexon-Prim”, editură care și-a găsit un loc binemeritat pe piața românească a cărții de calitate. Albumul elaborat cu text paralel în limbile română și engleză țintește un public larg, constituind astfel o autentică carte de vizită a nordului Republicii Moldova.

Volumul începe cu un argument ce inițiază cititorul în parcurgerea unui itinerar cognitiv cu dublă semnificație: redescoperirea unei memorii istorice și purificarea prin rezistență spirituală și culturală.

Prevalează imaginea asupra demersului narativ. Fotografii, unele fiind autentice lucrări artistice, prezintă surse iconografice de importanță majoră a obiectivelor vizitate de autori în anii 2020–2023, perioada pandemică care surprinzător a apropiat omul de natură, sacralitate, ieșire din cotidianul anost. Autorii au vizitat 51 de biserici și 13 mănăstiri. În economia fotografiei prevalează simbolul crucii, a turtelor care se înalță rugătoare spre cer, armonia dintre mediul ambiant și arhitectura ecleziastică, a descifrării locului nativ a personalității culturii românești. Cromatică imaginii înclină spre cea a heraldicii regionale: prevalând culorile azuriu, alb, verde.

Textele, scrise în stil enciclopedic, prezintă pașaportului obiectivului vizat.

De o importanță majoră sunt hărțile care îndreaptă vizitatorii spre atracțiile turistice.

Cartea elaborată de Andrei-Constantin Dumitrescu și George-Constantin Dumitrescu ne îndrumă spre rădăcini, la închegarea arcului temporal trecut–prezent–viitor. Este o revenire la valorile eterne, la firul de iarbă, care ne reamintește permanent de ancora noastră în spațiul cosmic infinit. Este acel *axis mundi*, fixat cu persuasiune livrească de Eliadi, dimensiune care ne menține fixați în spațiul galatic și care ne reamintește de coloana fără infinit a lui Brâncuș.

Ion Valer XENOFONTOV,

Universitatea de Stat din Moldova